

Péteri Lóránt:

„A mi népünk az Ön népe, de az enyém is...”

Kodály Zoltán és Kádár János kapcsolatáról¹

Előadásom tárgya Kodály Zoltán és Kádár János személyes kapcsolata. Jelenlegi ismereteim szerint kommunikációjuk nem vált rendszeressé, és nem kis részben általánosságok, illetve szimbolikus ügyek körül mozgott. Hol explicit, hol implicit módon folytatott párbeszédük tárgya nem utolsósorban egymás és önmaguk pozicionálása volt. Mindez talán mégsem érdektelen, ha megfontoljuk, hogy a párbeszéd egyik résztvevője a modern magyar művelődéstörténet kiemelkedő hatású alakja, a másik pedig az a politikus, aki 1956 utolsó, véres hónapjaiban megalapozta a 20. századi magyar történelem leghosszabb ideig fennálló rezsimjét, s harminckét éven át irányította is azt. A dialógust túlnyomórészt 1959 és 1966 között keletkezett dokumentumok alapján rekonstruálom. E dokumentumokból ugyanakkor az is kiderül, hogy az akkor még gyermek politikus és a máris tekintélyes zeneszerző első találkozására még az 1920-as években sor került. Kádár János 1989-ban elmondott utolsó beszéde pedig egyértelműen jelzi, hogy Kodállal folytatott személyes érintkezése meghatározó hatást gyakorolt rá.

¹ A Berlász Melinda 70. születésnapja tiszteletére rendezett tudományos ülészakon, 2012. november 29-én elhangzott előadás absztraktja.